

ההגינות איננה מתפלספת

יאנוש קורצ'אק, עיונים במורשתו של יאנוש קורצ'אק, 3, עמ' 70-72
תרגום: אורי אורלב

זה קרה מזמן, בימי המלחמה הקודמת.

נסעתי בחשמלית. היתה קר מאוד וצפיפות אימה. מחצית האנשים נסעו בלי שקנו כרטיסים מפני שהכרטיסן לא הצליח להגיע אליהם. בכל תחנה עלו נוסעים חדשים וירדו נוסעי החנם.

מאחורי עמד נער צעיר ובגדו ילקוט ספרים. נסע לבית הספר. הוא דחף אותי

ובכל פעם קבלתי מפה מידו שהחזיק בה את הפסוף, והיד היתה לבנה מקור.

אני אומר לו: "עמוד בשקט, אל תדחוף."

והוא: "אבל אין לי כרטיס."

אני אומר לו: "חכה, תשלם אחר כך."

והוא: "אבל אני תקף יורד."

אני אומר לו: "תכניס את היד, היא תקפא לך."

והוא: "שיניח לי אדוני לעבר."

ובכל כוחו דחף אותי הצדה. הכל התחילו לצעק עליו אבל הוא פלס לו דרך, כשידו מורמת למעלה, הגיע אל הכרטיסן, שלם, לקח כרטיס – ורק אז הוריד את היד והתחיל לפלס לו דרך בעזרת מרפקיו בכיוון היציאה.

אינני יודע איזה מין נער זה היה. אפלו לא ראיתי את פניו. ראיתי רק את כף ידו הקטנה, הקפואה המושטת למעלה, ונחרטו בזכרוני התנהגותו חסרת הסבלנות וקולו שאמר:

"אני מכרח לשלם בעד הכרטיס."

אחר כך במשך עשרים שנה, בכל פעם שחשבתתי על אנשים הגונים ולא הגונים,

תמיד הייתי מזכיר אותו באספות, בישיבות מנככים ובהרצאות:

זאת דגמה של אדם הגון. לא היה לו אכפת שאין האחרים משלמים ולא שהכרטיסן

אינו מתעניין בכלל בכסף, ולא שאי-אפשר להגיע אליו, לא הצפיפות ולא הקר.

הוא ידע רק דבר אחד: שצריך לשלם תמורת הנסיעה, הכסף איננו שלו ומחובתו לשלם.

זה היה מזמן, בימי המלחמה הקודמת.

